

Чудомирово На стр.
време 6

24 март 2023 г. • година XII • брой 300

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ВДИГАТ ЗАПЛАТИТЕ В „АРСЕНАЛ“, ВЪВЕЖДАТ СЕ ОЩЕ СТИМУЛИ ЗА НОВОПОСТЬПИЛИ

От 1 април работните заплати на всички работещи в Завод 3 и Завод 4 на „Арсенал“ АД се увеличават с допълнителен месечен стимул от 200 лева, с което средната работна заплата в тези заводи ще достигне 2250-2300 лева. Също от 1 април се променя допълнителният целеви стимул за новоназначени работници, специалисти и ръководители в заводите 3 и 4. Стимулът се изплаща текущо, по нов ред и начин. Всеки новоназначен в тези два завода на фирмата получава целеви стимул след първия месец на работа в размер на 200 лева, след втория месец размерът става 300 лева, след третия месец – 400 лева, след четвъртия месец – 500 лева, след петия месец на работа в дружеството целевата сума е 600 лева. Тези стимули ще се изплащат на всеки новопостъпил работник, служител и ръководител в двата заво-

да, независимо от неговото образование. Сумите са в чист размер и ще бъдат начислени в личния фиш на всеки заедно с работната му заплата.

Стимулите за започване на работа в останалите заводи на дружеството – заводите 0, 1, 2, 5, 6 и 12, остават в размера и начина на плащане както досега.

Въвежда се и нов вид плащане за новопостъпили работници, специалисти, служители и ръководители от области на страната, извън Старозагорска област. За тях дружеството предвижда да изплаща месечно сумата от 250 лева за покриване на разходите им за наем на квартира, като за семейство тази сума ще бъде до 500 лева. С въвеждането на този нов вид стимул се цели привличането на работници и специалисти от други, по-отдалечени,

общини и селища на страната.

Работните заплати в „Арсенал“ бяха вдигнати пет пъти през миналата 2022 година, като общото увеличение бе с 63% спрямо предходната година. С това средната работна заплата в „Арсенал“ надхвърли 2000 лева, стана най-високата в Старозагорска област и изпревари всички работни заплати в сектор „Машиностроене“, както и в други сектори в България. Във деня бяха редица допълнителни стимули, които и до днес се прилагат в дружеството. Сред тях са ежемесчното изплащане на средства за отдалеченост за пътуващите от Стара Загора, Гурково и Николаево до заводите на „Арсенал“ в Казанлък и Мъглиж. Въведени бяха единократни бонуси за новопостъпили, ваучерите за храна бяха вдигнати от 80 на 200 лева, а за Великден, Ко-

леда и фирмения празник на дружеството се изплащат в двоен размер от 400 лева. Осигурен бе безплатен транспорт на пътуващите до фирмата от община Стара Загора. В сферата на социалната политика работещите в дружеството ползват столово хранене с 65% поевтиняване на храната, предоставя им се възможност за безплатна почивка на море в хотелски комплекс „Арсенал“, получават като подаръци празнични

торти за рожденияте си дни. За децата на младите семейства се грижи детската градина на територията на дружеството, изграден е детско-юношески футболен клуб, осигурени са и ред други придобивки.

С всичко това ръководствата на „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД делят работещите тук да имат достатъчно добри доходи, за да са спокойни за семействата си.

В. "Трибуна Арсенал"

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

ПРОДАВА

Стъклена оранжерия с площ 4876 м²,
намираща се в Казанлък, бул. „Розова долина“ № 27,
местност „Кайнарджа“

Оранжериета е в много добро състояние,
функционира е до края на 2022 година.

Купувачът трябва да я демонтира и пренесе на свой терен.

Цена: По договаряне.

За контакти: 0888213376; 0431/6 33 23.

Препоръчайте Идънред и може да спечелите до 1000 лв.

- Намерете компания, която би се възползвала от продуктите на Идънред България;
- Полъпнете формулара на нашия сайт;
- Ако компанията стане наш клиент, ще получите награда.

Сканрайте QR кода или посетете
www.edenred.bg/sluzhiteli/preporachay-kompaniya/
и участвайте!

Идънред България е оператор на ваучери за храна и лидер в предплатените корпоративни решения за служители.

Ново! Размерът на ваучерите за храна до 200 лв. на служителя на месец беше фиксиран в ЗКПО.

СТАНИ ЧАСТ ОТ НАШИЯ ЕКИП!

Ресторант „Орешака“

Търси да назначи

- * Хигиенисти;
- * Сервитьори;
- * Готвачи;
- * Управители.

Необходим документ при кандидатстване:

- * Автобиография

За повече информация: 0700 70 717

НЕРАЗКАЗАНТЕ ИСТОРИИ НА СТАРИТЕ КАРТИЧКИ И СНИМКИ

По техните следи върви една всеотдайна и упорита в своето дело жена – дългогодишната библиотекарка Снежана Маринова

Снежана Маринова е дългогодишен служител и директор на Регионална библиотека „Захарий Княжески“ в Стара Загора. Вече бивш. Тя е сред най-запалените колекционери на архивни картички

ме са най-разнообразни, Снежана Маринова решава да се насочи към няколко основни теми. „Акцентирих върху картички от Стара Загора – на тема Рождество и Великден, но имам и с други сюжети. Някои са посветени на големи исторически събития от региона.

На повечето са изобразени забележителности – централни градски части, паркове, гари, паметници. Например, в Стара Загора има много картички с градската и станционната градина, Аязмото. В Казанлък един от повторящите се сюжети е Царската чешма, наричана още Лъвовата чешма. Това е съвсем логично. Изображенията и сега показват нещо характерно и запомнящо се. Едно от предназначение на картичките е да напомнят за мястото, което си посетил, за родния ти град или за маршрута, по който си птувал.

Пощенските картички от София се срещат много по-често. При тях, в сравнение със Стара Загора и региона, има по-голямо предлагане. А това ги прави и по-скъпи. Обяснявам си това с факта, че навремето, когато е имало повече издатели, а ти-

много други лични неща. Най-старият уникат в колекцията на Снежана Маринова е „башата на картичките“. Това е поздравителен адрес, отпечатан със златисто мастило от 1876 г., т.е. преди Освобождението на България. С него пощенският раздавач поздравява своите абонати с настъпването на новата година.

От картичките към старите снимки

Покрай картичките Снежана се запалва и по събирането на стари снимки. Разнообразието в сюжетите при тях също е много голямо. Голяма част са

които вероятно са били част от българския военен обоз. След проучване Снежана открива, че по това време камили са се отглеждали не само в Тополовградско, а и в Кърджалийско и в други южни райони на страната. По време на воените действия тези животни също са били „мобилизираны“.

Освен картичките и снимките, Снежана събира и различни други писмени свидетелства за живота в годините, останали в историята. Сред тях са вестникарски реклами и публикации, текстове от известни в миналото хора. В колекцията ѝ има, например, интересна рецепта от д-р Стоян

чения в социалните мрежи, идеята ми е информацията да стигне до възможно найширок кръг хора. Особено съм радостна, когато хората от снимките се разпознават от техни родственици или близки, които дават допълнителна информация“, споделя тя. Нейните картички и снимки са включени в няколко печатни издания.

На 15 март т. г. бе представена поредната книга, съставена от нея и от бившата директорка на Регионалния исторически музей Светла Димитрова – „Мозайки от миналото на Стара Загора“. Презентацията бе в Регионалната библиотека в областния град. А за своята дългогодишна, последователна и упорита дейност на краевед, изследовател и директор на библиотека „Захарий Княжески“ Снежана Маринова бе отличена с „Почетен знак на Стара Загора“, който ѝ бе връчен на 14 март от кмета на община Живко Тодоров.

Инвестиция от знания

За да спечели средства за хобита си, Снежана участва в телевизионното предаване „Стани богат“ и спечели 5000 лева – добър капитал за още много картички и снимки. „Това бе единственият начин да спечеля пари за знанията си. А същевременно научих и нови неща. Например това, че шахматистът Василий Смислов е бил оперен певец. За отговора ми помогна настоящата директорка на библиотеката Надя Груева, за което съм ѝ благодарна. Няма да забравя и въпроса, на който не успях да отговоря: че румънската кралица е била пръвръженничка на бахайската религия. Аз посочих отговор зорбастизъм...“, спомня си тя.

Новото предизвикателство за нея е и книгата, която се подготвя за 70-годишнината история на регионалната

Снежана Маринова

и снимки, както и на други свидетелства за отминалите години. Наскоро Маринова участва в предаването „Стани богат“ с идеята да спечели средства за обогатяването на своята интересна сбирка. Снежана постъпва в библиотеката през 1988-а, първо в методическия ѝ отдел. После преминава през всички звена, включително и през „Краезнание“. По хобита си се запалва от двама стари колекционери, единият от които е Гуаш Балаш, унгарец по произход, живеещ в Стара Загора. По това време събиращите на картички не са много, главно защото много трудно могат да се намерят, особено такива, издадени в края на 19-и до средата на 20-и век.

Началото на колекцията

„Първите картички в България се появяват в края на 19 век, отначало те се печатат в чужбина. Картичките от този период са най-рядко сређаните, затова са и най-скъпите, – разказва Снежана. – Естествено, качеството е по-добро, защото повечето от тях се съхраняват в шкафове, кутии и т.н. В сравнение с нумизматите, бонистите или филателистите, при колекционерите

на картички няма строго определени правила за оценка.

Интересен екземпляр през 80-те години най-лесно може да се намери на бит-пазарите или чрез познати. Тогава нямаше много антиварни магазини, да не говорим за онлайн продажби и аукциони“, – допълва тя.

В зависимост от темата, тиражъ, интереса на купувачите и други фактори,

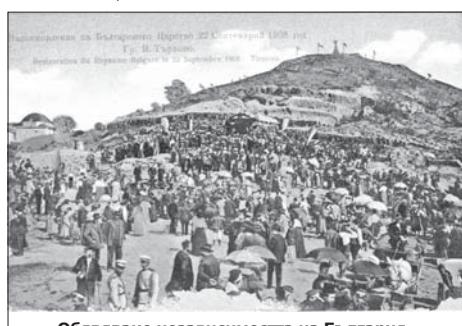
цените варират от 100 до 300 и повече лева за една картичка

разглежда са били по-малки, в столицата са се печатали повече екземпляри“, – предполага старозагорската колекционерка.

Според нея, по-важната част на картичките са надписите на обратната им страна – защото те разказват лични истории. Такива, каквито не могат да се прочетат в учебниците по история и в историческите книги. Освен поздравления до близки, в тях намираме и текстове за повода за посещението или пътуването, впечатления, напътствия към по-младите и още

две от българските офицери са качени на камили,

тъй като жанрово тези свидетелства на отминалото време

Обявяване на независимостта на България - Велико Търново, 1908 г.

разглежда са били по-малки, в столицата са се печатали повече екземпляри“, – предполага старозагорската колекционерка.

Според нея, по-важната

част на картичките са надписите на обратната им страна – защото те разказват лични истории. Такива, каквито не могат да се прочетат в учебниците по история и в историческите книги. Освен поздравления до близки, в тях намираме и текстове за повода за посещението или пътуването, впечатления, напътствия към по-младите и още

Снимка на български войници - 20 април 1913 г., пред Анастасиевите стени

ческо наследство Снежана Маринова не пази за себе си, а публикува по всички възможни начини. „Не съм там, че трябва да търся авторски права за колекцията си. Споделям без ограни-

чии библиотека. Снежана Маринова е част от авторския екип.

Димитър Бахчеванов
Снимките и картичките са от колекцията на Снежана Маринова

Инж. Красимир Киров: КОГАТО ЗАВАРЯВАНЕТО СТАНЕ ВТОРОТО ТИ АЗ

Той е Международен инженер по заваряване (IWE) и Европейски инженер по заваряване (EWE). Преподавател е в Инженерно-педагогически факултет - Сливен, катедра „Механика, машиностроене и топлотехника“, и в Технически колеж - Казанлък, към Технически университет - София. В момен-

ва от тях. Вероятно любовта към машините идва и по наследство от баща му, който цял живот е бил зад волана – работил е като инструктор в някогашната Организация съдействие на отбраната. И днес Красимир Киров може да управлява автомобили, мотори, камиони, комбайни, всички видове трактори. Ма-

други – демократията е дошла, а заедно с нея настъпва и най-пагубното за техническите кадри време – инженери вече не са необходими. И колкото да е абсурдно, отличникът от Техническия университет в Габрово, човекът, който от дете е на „ти“ с машините, започва да гледа крави, за да оцелее в новите икономически условия.

Красимир Киров

та преподава „Заваряване и термична обработка“.

От Стара Загора е, но днес професионалиният му път измерва разстоянията между родния град, Сливен и Казанлък. Въсъщност, точно разстоянията нямат никакво значение за инж. Красимир Киров, защото динамиката, ежедневните предизвикателства, срещите с нови хора, движението напред отдавна са част от житейския му път. Нашата среща също влиза в гравата „Нови хора“. Запознаваме се в Сливен по време на официалната церемония по връчване дипломите на новите магистри инженери, голяма част от които са кандидати на „Арсенал“. И Красимир Киров е арсеналец, а за дружеството, с кое то и до днес поддържа делови връзки, говори само със суперлативи. Инж. Киров, вероятно

карче башината мечта била да стане ветеринарен лекар, пък и техникумът в Стара Загора е близо до родната му къща, точно „бензинът“ в кръвта го кара да кандидатства в технически висши учебни заведения. Приет е навсякъде, включително и за летец във военното училище. Избира най-трудната специалност в Техническия уни-

миятото, където тогава осъществява търговската си дейност, е известната в града на липите баня „Пиперка“. И тя отдавна не се ползва по предназначение, а младият инженер, след безсънните нощи и непривичните денонощи в семейната ферма, намира професионална реализация в чисто новия конструктивен отдел на завод „Червено знаме“. Там е най-младият кадър, на когото са поверени най-сложните машини. За кратък период изучава цялата линия за бутилиране на бира, вино, олио. Но съвременниците на прехода знаят, че това предприятие, както и много други у нас, постепенно угласва. Новата възможност за инж. Киров е частна фирма, където става конструктор на багерните помпи в трите ТЕЦ-а. Само че идва ново предизвикателство – поканен е от док. д-р Йорданка Атанасова от Техническия университет в Габрово да бъденейн асистент. Стига до позицията „Главен

Отляво наясно: инж. Красимир Киров, новият магистър-инженер Рени Хаджиева, инж. Николай Куцаров – всички са арсеналци

верситет в Габрово – „Технология на машиностроенето и металорежещите машини“. Като млад и перспективен кандидат, Красимир Киров е забелязан от тогавашното ръководство на „Арсенал“. Още преди да започне първи курс в Габрово, получава предложение да следва в Московския политехнически университет като стипендант на завода. Семейният съвет обаче решава момчето да остане в България. Изкарва задължителната казарма и започва висшето си образование. През 1991 година завършва Техническия университет с най-висок успех от целия випуск. Дипломната му работа е на тема „Изследване на механичните характеристики на бързорежещи стомани, допълнително легирани с азот“. Негов ръководител е Цветан Тодоров, чийто кум Иван Кисев е написал безценната „Наръчник на инженера“. С отлична диплома, със съпруга и малък син, младият инж. Киров се завръща в родния град. Само че времената вече са

асистент“ в катедра „Материалознание и технология на металите“, но, за жалост, устремът му нагоре към академичните върхове е спрян от обективни обстоятелства – катедрата е закрита. Следва нова работа. Красимир Киров става главно надзорно лице по заваряване на сероочиствателните инсталации в „Енергомонт“ – Раднево. Обучава се по немска програма в Техническия университет в София, където завършва две специализации. Придобитите тук дипломи му позволяват да работи като инженер по заваряване в Европейския съюз и в целия свят. От Трайкиската равнина обаче животът го прехвърля в Розовата долина. Става конструктор и инженер по заваряване в частна казанлъшка фирма. Общо взето, ползва го и за технолог, и за входящ контрол, и за шофьор. От м. януари 2016 година е назначен като инженер по заваряване в „Арсенал“ АД, отдел „Металургични технологии“. А от 15 септември 2022 година е асистент в Инженерно-педа-

Обичах точните науки

От малък ходи по олимпиади по математика и физика. Обяснявала любовта си към тези предмети с влиянието на своите учители – още помни иметата им: Величка Караванова по математика и дружарката Стойчева по физика в Трето основно училище в старозагорския квартал „Колъю Ганчев“. Наред с кръжоците, ремонтира колелетата на цялата махала. После се прехвърля на мотоциклети – „Балкан“-чета, „Симсон“-и, MZ. Особено го вдъхновяват старите мотори AVO-спорт с диференциал, които издават доста странен звук – такъв, че цялата махала се озвуча-

и модерна мултимедия, която ползва за своите лекции в Инженерно-педагогическия факултет в Сливен и в Техническия колеж в Казанлък. Така ние сме в крак със временните методи на обуче-

ние на студентите“.

Искам да имам внуци и да им покажа как се прави кавърма на вършник

Този строг човек, отдален на металите и сложните технологии, ме изненадва с чисто лично откровение. Но и това си има обяснение. Израснал в квартал, където хората се познават и си помагат за всяко нещо, прекарал трудни години в отглеждане на животни, когато по неволя се налагало да бъде и ветеринар, преследвайки детската си мечта да се занимава с техника, днес семействият уют му дава дългоочаквано

В Сливен пред Паметника на Хаджи Димитър

то спокойствие. Синът Атанас е компютърен специалист, а дъщерята Кети е магистър по икономика и треньор по танци. И, както обича да казва българинът, какво друго му остава на човек, освен да се радва на внуци. А удовлетворението от постигнатото със собствени сили го има при инж. Красимир Киров. Защото в многоликия му професиона-

24-ма арсеналци получиха дипломите си за магистър-инженери от ИПФ-Сливен

лен път се откроява неговото второ Аз – това, на доказали се инженер по заваряване, специалист с признание на международно ниво.

Юлия Младенова

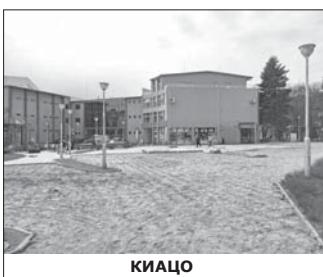
ОБНОВЯВАТ ПЛОЩАДА ДО МУЗЕЯ НА ИВАН МИЛЕВ

Усилен ремонт върви на оформия се втори централен площад на Казанлък, наречен КИАЦО. Когато бе създаден преди години,

и в нея ще се оформи ново галерийно пространство. Тук, чрез дигиталните технологии, посетителите ще могат да се запознаят с историята на картина на „Ахинора“ на маestro Милев и с цялото му творчество. Новият музей ще бъде напълно готов за 120-ата годишнина на Празника на розата в Казанлък.

Заедно с това се ремонтира и цялото съседно пространство.

Ремонтът е продължение на обновлението на тази част от центъра на града,

КИАЦО

абревиатурата означаваше „Културно-информационен и атракционен център на открито“. Площадът се ремонтира за пореден път, след като през 2018 г. съществуващия там фонтан бе счупен и се наложи да бъде изграден нов, на коренно различен принцип – т.н. сух фонтан.

Настоящите ремонтни дейности са обусловени от две важни обстоятелства. През 2023 година се навършват 120 години от проведения за първи път в Казанлък празник, посветен на маслодайната роза, на красотата и милосърдието. През 2022 година се навършиха 125 години от рождението на емблематичния казанлъшки художник Иван Милев и тогава се роди идеята да бъде направен музей в негова чест. Така днес на площада, източно от ул. „Искра“, кият активни дейности, за да се осъществят и дават проекта. Общинската къща, определена за музей на Иван Милев, е обновена

която започна с преобразяването на парка с монумент „Европа“. Мястото придоби нова визия с модерното си ландшафтно решение и бързо се превърна в любимо на казанлъчани. Сегашният проект допълва идеята за парковото пространство, за продължение на пешеходните зони и нови зелени площи. На площада се предвиди изграждане на кръгла композиция с озеленяване, скулптури, алеи, места за отдих. Ще бъде запазен съществуващият фонтан, както и част от осветлението, кое то ще се увеличи с ново.

Намерените на Община Казанлък са всички дейности, които започнаха от началото на 2023 година, включител-

но и вторият етап на ремонт на централното пространство, да бъдат напълно завършени преди началото на Празника на розата. Така централната част на града да бъде обновена и готова да посрещне гостите на Казанлък за предстоящите търговства.

Следващият голям инфраструктурен проект, по който Общината ще започне работа, е продължаването на пешеходната зона по улица „Ген. Скобелев“ до входа на парк „Розариум“ от страната на ДКЦ „Районна поликлиника - Казанлък“. Изграждането на тази зона ще свърже цен-

Къщата, която ще бъде музей на Иван Милев

тралния площад „Севтополис“ с парк „Розариум“. Дейностите ще включват смяна на настилката, подмяна на съществуващото осветление и монтиране на ново, както и изграждане на зелени пространства. Проектът обхваща площ от над 5000 квадратни метра, включително частта от улица „Стара планина“ в зоната на парк „Розариум“.

СЛЕДИМ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА В РЕАЛНО ВРЕМЕ

Всеки жител на община Казанлък във всяко време на денянощето може да следи за качеството на въздуха благодарение на трите измервателни станции, които бяха монтирани на три места в общината – на сградата на Община Казанлък, на Кметството в с. Голямо Дряново и на язовир „Копринка“.

Станциите ще отчитат температурата на въздуха, влажността, атмосферното налягане, наличието на фини прахови частици и други основни показатели на въздуха. Специално за нуждите на региона уредите са разработени да отчитат и наличието на химическо съединение формалдехид. Това е направено във връзка с намерението на фирмата „Кастамону България“, намираща се в павелбанското село Горно Сахарне, да изгради система за производство на формалин и формалдехидни смоли.

Според Веселин Неделчев, консултант по проекта към Община Казанлък и изпъл-

нителен директор на фирмата, която ще осъществява поддръжката на трите станции, предстои да се монтират съвременни измервателни уреди, които да отчитат и чистотата на водата.

В момента измервателните станции събират данни и в

сензорите са швейцарско производство и са сертифицирани. Наблюдение на показателите ще се осъществява и чрез приложение в официалния сайт на Община Казанлък. Данните, които ще бъдат достъпни, дават обобщен резултат от измерванията, който може да бъде съпоставян с референтните стойности за всеки показател на въздуха. Заинтересованите граждани могат да поискат лична регистрация и да получат достъп за детайлни справки в специализираното приложение на фирмата-производител.

Трите измервателни станции са на стойност 20 хиляди лева. Средствата са предоставени на Общината от казанлъшки дарител, пожелал анонимност.

Една от измервателните станции

най-блико време ще дават пълна оценка за качеството на въздуха в региона. Данните са динамични и могат да бъдат проследявани в сайта на фирмата-производител, която е българска и се намира в Габрово, а

Всеки желаещ да следи състоянието на въздуха в региона може да го направи на сайта senstate.com.

Страницата подготви Юлия Младенова

„АРСЕНАЛ“ АД

Търси да назначи

ОХРАНИТЕЛИ - АВТОПАТРУЛ

Изисквания:

- Мъже до 60 години;
- Средно образование;
- Чисто съдебно минало;
- Добро здравословно състояние;
- Комуникативни умения и диалогични способности;
- Предимство се явява правоспособност за носене на оръжие и работа в системата на МО и МВР.

Ние предлагаме:

- Кодексен трудов договор;
- Стимулиране за добри резултати;
- Възнаграждение от 840 до 1100 лева нето, плюс ежемесечни ваучери за храна;
- Работа на смени по месечен график.

Тел. за контакти:

0882023969

За нуждите на Завод 4

Професия: Ръководител взрывни работи

Изисквания към кандидатите:

- Висше инженерно образование или средно със стаж по специалността;
- Валидна правоспособност за работа с взрывни материали - Ръководител взрывни работи;
- Професионален опит, свързан с длъжността или близък до нея;
- Познания в областта на взрывните вещества, пиротехническите състави и изделия;
- Личностни качества – способност за работа в екип, способност за работа в динамична среда, техническо мислене, висока лична и трудова дисциплина, лоялност, организираност, прецизност.

Професионални задължения:

- Да организира провеждане на дейности по унищожаване на отпадналия брак и унищожаване на същия чрез взривяване или изгаряне;
- Да приема бракуваната продукция от складове и цехове, която подлежи на унищожаване, и да я транспортира до пунктовете за унищожение;
- Да организира и следи за почистването и поддръжката на площадките за унищожаване на ВВ;
- Да води прецизна документация, свързана с унищожаване на бракуваната продукция.

Ние предлагаме:

- Работа в креативен екип;
- Заплащане по всички установени законови изисквания;
- Заплата, адекватна на търсените знания и умения.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на

„Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от:

Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес:

kadri@arsenal-bg.com или подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4.

Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел.: 0431/57747

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

Специалисти:

- Инженер-металург - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Металоизнане и термична обработка на металите“ или други подобни; Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси по термична обработка, коване и обемно щампована на метали и сплави. Работа със специализиран софтуер.

- Инженер-конструктор - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване на конструкторска документация на приспособления и екипировка за нанасяне на химични, галванични и лакобояджийски покрития.

- Инженер-технолог на пластмасите и каучука - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Технология на пластмасите и каучука“ или други подобни. Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за пребораване на пластмаси и каучук чрез шприцване и пресоване.

- Инженер химични процеси - 1

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за нанасяне на химични и галванични покрития и за защита на металите от корозия.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Началник-смяна - 1

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Професионален опит 5 години.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Инженер контролно-измервателни уреди и апаратура - 1 човек, висше техническо образование;

- Инженер ВиК - 1 човек, висше образование;

- Инженер енергетик - 1 човек, висше образование.

- Техник, електронна техника - 1 човек, висше образование;

- Инженер производство - 5 души, висше образование;

Работници по следните професии:

- Байцвачи на метали;
- Бобиньор ел. машини - средно специално образование;
- Бояджии промишлени изделия, на 8-часов работен ден;
- Бояджии промишлени изделия, на 7-часов работен ден;
- Водач на мотокар - средно образование, работа на смени;
- Електрозварачик - средно образование;
- Електромонтьор - средно образование;
- Електромонтьор, изграждане, поддръжка и ремонт - средно специално образование;

- Електромонтьор, изпитване ел. съоръжения - средно специално образование;

- Електроженист - средно образование;

- Изпитател, хидравлично налягане ММ - средно образование;

- Изпитател на взривни материали;

- Инструменталчик;

- Лакировач, метал - средно образование, работа на смени;

- Машинен монтьор - ремонт на машини - средно образование;

- Машинен оператор амуниции - средно образование;

- Машинен оператор компресор - средно образование;

- Машинен оператор ММ с ЦПУ - средно образование;

- Машинен оператор производство експловин вещества - средно образование;

- Монтажник изделия от метал /боеприпаси/ - средно образование;

- Монтажник изделия от метал /боеприпаси и експловин вещества/ - средно образование;

- Монтьор поддръжка инсталации и оборудване - средно образование;

- Настройчик ММ с ЦПУ - средно специално (техническо) образование;

- Настройчик на пресови металообработващи машини - средно специално образование;

- Общ работник в промишлеността;

- Окачествител - средно образование;

- Оксигенист - средно образование;

- Оператори на преса за метал;

- Преносяч ръчно;

- Производствени контроли, на 7-часов и на 8-часов работен ден - средно образование;

- Стругар - средно образование;

- Фрезисти - средно образование;

- Шлайфист - средно образование;

- Шлосер - средно образование.

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 5

ИНЖЕНЕР-ПРОЕКТАНТ ПО ЕЛЕКТРО КИП И АВТОМАТИЗАЦИЯ

Описание и изисквания:

- Разработване на проекти за комплексна автоматизация на производствените процеси; Проектиране на електро-инсталации; Проектиране на системи за управление на машини, инсталации и съоръжения, базирани на контролери; Проектиране на автоматизирани системи за управление на нестандартно оборудване и съоръжения; Изчисляване и оразмеряване на проектирани инсталации и системи; Внедряване /монтаж, пуск и настройка/ на системи за управление и автоматизация; Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на инсталации и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи инсталации и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики.

Изисквания към кандидатите:

- Висше техническо образование; Владеене на чужди езици е предимство; Компютърни умения - MS Office, Internet, Auto CAD, EPLAN, софтуер за управление и проектиране; Опит в проектирането на системи за управление, базирани на промишлени контролери, КИП и Асьоръжения, промишлена автоматизация и електро-инсталации; Познания в съответната нормативна база и специализирани софтуерни продукти.

РЪКОВОДИТЕЛ КОНСТРУКТИВЕН ОТДЕЛ

Задачи и отговорности:

- Ръководи и организира разработването на конструктивна документация на машини, детайли и изделия, необходими за производство; Разпределя разработването на нови изделия и контролира изпълнението на отделните етапи; Подготви план и следи за изпълнението му по график, следвайки стриктно изискванията на ръководството; Комуникура ефективно с колеги от фирмата с цел навременно и качествено осъществяване на дейностите; Извършване якостни и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировка; Осъществява авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики; Работи в екип с всички участници в процеса.

Изисквания към кандидатите:

- Висше инженерно техническо образование в областа на машиностроенето; Владеене на английски език /писмено и говоримо/; Опит на подобна позиция; Компютърни умения - MS Office, Internet, Auto CAD, Solidworks, TopSolid; Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

ИНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОР

Описание и изисквания:

- Конструиране на нестандартно оборудване и инсталации; Конструиране на машини; Конструиране на технологична екипировка; Извършване якостни и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировка; Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики

Изисквания към кандидатите:

- Висше образование - бакалавър или магистър; Владеене на чужди езици е предимство; Компютърни умения - MS Office, Internet, Auto CAD, Solidworks, TopSolid; Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

Личностни качества:

Способност за работа в динамична среда, аналитично мислене, организираност, прецизност.

За ръководител Конструктивен отдел се изискват още: Отлични административни, организационни и комуникационни умения, работа в екип, поемане на лична отговорност.

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

търси да назначи за нуждите на

Инструменталния завод

работници по следните професии:

1. Шлайфист;

2. Стругар;

3. Фрезист;

4. Шлосер-инструменталчик;

5. Координатчик.

Телефон за контакти: **0885 079 187**

- Изисквания:

- Завършено средно образование;

- Умения за самостоятелна работа по професията.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4.

Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел. за контакти: 0431/57747

С МОДЕРНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В МУЗЕЯ ЧУДОМИРОВИТЕ НАШЕНЦИ ОЖИВЯВАТ

В навечерието на 133-ата годишнина от рожденията на Димитър Чорбаджийски - Чудомир, се срещаме с Добрина Матова, директор на Литературно-художествен музей „Чудомир“

Добрина Матова е завършила Университета по библиотекознание и информационни технологии в София, специалност „Библиотекознание и библиография“, след което завършила същата специалност и във Великотърновския университет „Св. Кирил и Методий“. Дълги години работи в казанлъшката Общинска библиотека „Искра“, в отдел „Изкуство“, като завеждаше отдел, после ръководи отдел „Земяна за възрастни“. През 2015 година, след спечелен конкурс, става директор на Литературно-художествен музей „Чудомир“. Добрина Матова подготвя и докторантура на тема „Историческо развитие на музея „Чудомир“, която очаква да приключи и защити до края на 2023 година. Разработва докторската си дисертация с идеята да бъде полезна за работата на музея.

- Г-жа Матова, има ли магия в музея, който пази жив не само спомена, но като че самият човек и творец Чудомир е физическиruk?

- Да, наистина има нещо магично в този музей, в къщата на ул. „Трапезица“ 6, в която е живял Димитър Чорбаджийски заедно със съпругата си Мара Чорбаджийска, също много талантлива художничка. За мен музеят се превърна в място втори дом. Тук всеки, който иска да твори, да създава, има свободата и възможността да го прави.

Въпреки че от създаването на музея до днес са изминали едва 44 години, нещата започват да се забравят, просто хората имаме такъв способност да забравяме. Затова е много важно да помним всички, които са допринесли за развитието на институцията Литературно-художествен музей „Чудомир“. С голямо уважение и почит се отнасям към тези, които са работили тук, към всички директори преди мен, защото те са причината културният институт да бъде това, което е в момента. Надявам се, че ние отдавна, не само за казанлъчани, а и за хората от цяла България, сме един център за култура. И, започвайки работа тук, именно тази е била целта ми – да се оживи самата институция. Другото много важно нещо за мен е да бъдем обрънати към младите хора. Това е причината нововъденията, които правим в отдел „Експозиция“, да бъдат насочени точно към тях, да им поднасяме историческите факти с възможностите на съвременните технологии – така, че да ги заинтригуваме и развлечем. Още повече, че, за да има един музей публика, той е длъжен да си е възпитава. Присъствието на посетителите още от ранна детска възраст е сигурно доказателство, че когато те станат възрастни хора, също ще водят тук децата си.

- Разкажете ни за този виртуален свят, който тук, в

музей „Чудомир“, събира в едно архивите от миналото с модерните технологии на настоящото?

- Подрастващите и младите хора взрпят много лесно аудио-визуалната техника. Техни са екраните, пред които обичат да стоят. По тази причина това е нещото, което се стараем да им дадем. Непрекъснато работим по проекти. Най-сериозният от тях е ин-

сева, както с четка, така и с перо, говорят, разказват за себе си, за бита си. Наистина анимацията става прекрасна и завладява публиката, с кое то много се гордея. Екскурзоводът съдържа и автентичния глас на Чудомир – той говори по различни теми, по които е изнася сказки.

Добавената реалност е друг проект, който осъществихме с помощта на Община Казанлък и специализирана

български артисти. Надявам се това да привлече още публика в музея. Защото нашата цел е да популяризирате творчеството на Чудомир, да оживяваме неговите герои, да ги правим интересни, забавни, актуални, каквито са в действителност.

Имам една, засега неосъществена, мечта – създаването на карта на литературните музеи в областта. Много ми се иска, заедно с колегите, да направим общ

маршрут на литературните музеи в региона. Това са музеят на Гео Милев в Стара Загора, на Пейо Яворов в Чирпан, на Христо Ботев в Калофер, нашият музей. Така ще правим пътешествие по различни теми, по подходяща техника изчистихме следите на времето и успяхме от трите ленти да направим този филм. Това реализирахме в залата, където е представен творческият музей. Освен с гласа му чрез интерактивния екскурзовод, в добавената реалност всеки посетител може да види и живия Чудомир. Тук сме оформили и един кът на писателя на миналия век – бюро, автентична пишеща машина, чашката кафе, свещника,

Добрина Матова

терактивният екскурзовод, който направихме през 2017 г. и той, вече шеста година, се ползва от всеки наш посетител. Проектът, който спечелихме по програма на голяма търговска верига, бе за 10 000 лева. И заедно с по-малки суми от български дарителски форум се постарахме да направим нещо наистина много интересно и оригинално. Интерактивният екскурзовод

на времето и успяхме от трите ленти да направим този филм. Това реализирахме в залата, където е представен творческият музей. Освен с гласа му чрез интерактивния екскурзовод, в добавената реалност всеки посетител може да види и живия Чудомир. Тук сме оформили и един кът на писателя на миналия век – бюро, автентична пишеща машина, чашката кафе, свещника,

изчистихме следите на

забравата съпругата на Чудомир – Мара Чорбаджийска, която също е била художник.

- Да, така е. Аз смятам, че казанлъчани, пък и всички почитатели на изобразителното изкуство, сме големи дължници на Мара Чорбаджийска. Това е жена, която, освен че е била спътница на Чудомир през целия му живот, че е била пръв негов критик, негова опора в живота, е и невероятен творец. Тя е негов колега – завършила е също Академията за изобразително изкуство, невероятен художник с усъд към изобразяване на природата, цветята. Оставила е прекрасни портрети. В цялата година, от миналия до настоящите празници, Зала 4 на музея бе „населена“ с женски образи, които тя е рисувала през годината, в която Чудомир са били в Париж.

- И да се върнем към настоящето – съвсем скоро започват 29-ите Чудомирови празници. Отново има изненади за публиката...

- На прaga сме на 133-ата годишнина от рожденията на Чудомир. Нашият град очаква

дните от 25 март до 1 април с нетърпение, защото те именно са празниците на Казанлък. Тук казанлъчани могат да посетят 33 различни събития в града, да се запознаят с различни творци, включително да видят творчеството и на своята дъщеря. Имаме и две изнесени събития в Асеновград и Павел баня.

По традиция празниците са обрънати към младата ни публика и към младите ни участници. В програмата са включени 6 театрални спектакъла с плеяда от звезди, една постановка за деца, представяне на 4 книги, 5 изложби, концерти на Деси Добрева и дует „Адикт“, на проф. Борислав Ясенов и дъщ. Велислава Карагенова, матинета, научна конференция на тема „Чудомир – познатия Непознат“ с научен ръководител проф. Петко Петков. Имаме подкрепата на Художествена галерия - Казанлък, както и на останалите културни институции в града. Работим по традиция с Детски комплекс „Иван Рилски“, който ще проведе конкурси „Малките нашици“ и „Присмехулници“, с Общинска библиотека „Искра“ и по-пълните „Чудомирчета“, с Художествена гимназия в Казанлък, която прави оригинална артистична ателиета и работилница за деца. Литературните ни премиери са с академична

часточност. Представяме книгите „Йордан Йовков – самосъзването на белетриста“ на акад. Иван Радев, „Размисли върху българската женска носия“ на Диляна Курдова и „Пътеводител на историческия стопаджия“ на проф. Пенчо Пенчев. За първи път организираме изложба на наградени карикатури в Международния конкурс „Настрадин ходжа“, която ще бъде открита от президента на Асоциацията на

В залата с добавена реалност

включва 7-минутен филм за Чудомир, който запознава посетителите с живота му от първо лице. От автобиографичните материали и разказите за своя живот, които той е оставил, сме подбрали подходящи моменти и така проследяваме целия му живот, от раждането му в село Турдя до кончината му през 1967 година. Постарали сме се с подходящи фрази да илюстрираме неговите стремежи, това, което Чудомир е искал да каже на поколенията, да представим невероятното му чувство за хумор, с което се е отнасял и към себе си. Никога не се е вземал на сърци. Много интересен момент тук са анимираните му герои. На фон на негови пейзажи, които не са толкова популярни, но са прекрасни, сме раздвижили най-характерните му герои. Това са онези нашици, без които Чудомир нямал да бъде същият. Нашенците, които толкова колоритно ри-

листовете. Особено се радват на това място малките ни посетители, които не са виждали пишеща машина. Те могат да препишат някоя от крилатите фрази на Чудомир и да си я вземат въкши за спомен.

- Какви са новите проекти, върху които работи музеят?

- Това, което предстои до края на годината, е проект, спечелен по Национален фонд „Култура“. Предстои да откроим интерактивна изложба от Чудомирови творби. Идеята е чрез специално устройство, което посетителят насочва към определена картина, тя да оживее пред очите му – ще се движи и говори. Отново сме подбрали много интересни откъси от негови характерни творби и тези творби всеки път ще оживяват. Героите на Чудомир ще говорят, като озвучаваме що ще бъде например с гласовете на известни

Косничарка - Чудомир, 1964

турски карикатуристи Метин Пекер. Български и турски карикатуристи ще се включат и в „Училището за карикатура“, което се прави в Казанлък за шести път. Тази година Чудомировите празници ще преминат под знака на изкуството на карикатурата, защото Чудомир е дал немалко в този жанр. Надявам се в бъдеще да направим тук национален конкурс за карикатура и да издадем албум с отличените творби.

- И днес Чудомир е актуален със своите мъдри мили. Имате ли любими?

- Много обичам неговите кри-

лати фрази, а те не са никак

малко. Нека бъде мисълта, под

която тази година ще преминат празниците: „Не гребенът реши главата, а времето“. Юлия Младенова

ИНЖ. СТАНКА ИВАНОВА: ТОВАЕМОЯТ ЗАВОД!

Инженер Станка Иванова, конструктор в Отдел КАПП, е от онеци арсеналици, които непременно държат да говорим за тях лаконично, при това – повече за работата им, отколкото за тях самите. По това съвсем си прилича със своя ръководител инж. Васил Вълчев, който е начало на направление то. Макар няколко пъти да е бил в Алеята на славата, той категорично отказва да говори за себе си и за своята работа. Предпочита за това, което всеки ден правят, да говорят другите. Оценката на хората, с които работи, и тази, на фирмения мениджър, за него е по-меродавна. Споделя ни я инж. Станка Иванова: „Той е перфектен професионалист и ръководител, с когото се работи много лесно, защото винаги знае какво иска и как да го постигне. И това е валидно за всички в КАПП – отделът за Комплексна автоматизация на производствените процеси в „Арсенал“. Инж. Иванова също е сред отличените в Алеята – за пръв път през 2022 година. Инженерите не са хора на много приказки, те боравят с точни параметри. Като тези в стотиците задания, които в КАПП изпълняват според нуждите на заводите в казанльшката оръжейница. Заданието! „Това при нас е най-важното“, подчертава инж. Станка Иванова, преди да каже каквото и да било друго. Така, кратко и точно, започва и след по-малко от час приключва нашият разговор. За това време на няколко пъти чувам категорично: „Това е моят завод!“.

На инж. Станка Иванова веднага ѝ личи, че не е от Казанльк. Родом от Дупница, тя притежава категоричността, неприкритостта и абсолютната промята в изказа и погледа, характерни за хо-

рата от Западна България. И с две думи ти става ясно, че е искрен онова нейно:

Това е моето място!

Когато идва за пръв път в „Арсенал“, като много други, е стъпана – за пръв път вижда „град в града“. Изне-

ние е различно, конкретно и изиска творческо прилагане на знанията“. В КАПП работят около 25 души, на тях разчитат всички заводи във фирмата. Всеки е специализиран в конкретна област – машинни инженери, електроинженери, хидравлици.

За Станка Иванова, инженер ОВК (Отопление, вентилация и климатизация), това са аспирационните инсталации. В колективта има, както високо квалифицирани опитни инженери, така и начинаещи стажанти. Това помага за осигуряването на приемственост между поколенията и успешното предаване на натрупания опит между специалистите. За ръководителя на отдела инж. Венцислав Милков казва, че е изключително ерудиран, отдален изцяло на работата млад човек, с когото се работи с лекота. „Колективът, като цяло, е

пуска за изпълнение. Връзката между специалистите е постоянна, работата е профилирана. Докато ми обяснява характера на работата тук, инж. Иванова отново казва:

Заданието е ключово при нас!

Зашто всичко се изпълнява по задание, строго индивидуално е: „Ако заданието е точно, всичко върви добре в нашия добър колектив. Ние сме малко слепотено семейство!“. КАПП е и мястото, през което минава разработването на всяко ново специално оборудване за „Арсенал“. „Тръгва от хартията, минава през ума и готовия проект, докато се превърне в обработен метал с конкретно предназначение. При нас има ясен краен резултат и това е изключително удовлетворяващо“, споделя Иванова, която не крие, че е била изненадана от нови-

Станка Иванова получава отличието
си от г-н Христо Ибушев

надано е още при подаването на документите, когато я питат: „За кой завод подавате?“. За „Арсенал“, повторя тя. „Тук има много заводи“, е отговорът на служителя, което за Станка било необяснимо, тъй като дошла в огромното предприятие от проектантска фирма. Винаги е проектирана – цели 15 години във фирмата на инж. Иван Нихтянов и вече 6 години в „Арсенал“. Проектирането е любимото ѝ занимание. То е една от причините това, кое то прави, да ѝ харесва, да ѝ носи удоволствие и удовлетворение. Зашто: „Тук всеки ден е различен, всяко зада-

ние е прекрасен“, споделя инж. Иванова. Тя разказва свежи спомени от колективното съпруживане на празник 8-и март, в който и тази година колегите успяват да зарадват своите колежки с приятни изненади. И в денника тук е хубаво, работи се на екипен принцип. Фразата „работка в екип“ важи с пълна сила. Всички са свързани помежду си в работата, отговорностите са големи и се носят от всички. Профессионално. Конструктивната документация се изготвя, съгласува се и след това се

ната за мястото си в Алеята. Но изненада е приятна, за нея това е оценка за труда, оценка за колегите и ръководството, на което тя държи: „Горд си с нещо, което си свършил, реализирал си се успешно в нещо, което няма как да не те радва!“. Отличничката от Алеята има и други радости. Открила ги

е и не иска да се лишава от тях – пътуванията! Особено в България. Тя е част от група ентузиасти, които обикалят страната в търсение на нови и нови непознати красиви кътчета от родната природа. „И всички са прекрасни, – казва Станка, – от близките пътеки из Балкана над Крън и Римския мост край Дъбово до далечните пейзажи на Родопите и Черноморието“. Най-голямата радост обаче, като при всяка майка, са усилите на детето ѝ. Дъщерята Виолета е дипломиран бакалавър по специалността „Международни отношения“ в УНСС. В момента следва магистратура. Дипломантка, която вече се доказава в професията с отличен стаж, е добра не в техническите науки като майка си, а в обществените науки и езичите. Владее английски, немски и японски, въпреки че е завършила казанльшката Математическа гимназия с природоучен профил.

„Моята радост и гордост!“, лаконично е Станка Иванова. Тя идва в Казанльк отдавна – още през 1998-а, след като завърши Техническия университет в Габрово. Работи за съвсем кратко като учител в местна професионална гимназия, после

започва с проектирането и с нищо друго не иска да го замени. Казва, че в нейния живот всичко е било за добро: едно нещо изчертва възможностите си и идва следващото, още по-добро. А това още по-добро накратко е: „Арсенал е моят завод!“.

Диана Рамналиева

Станка Иванова на Римския мост край с. Дъбово

ХАДЖИЕНОВЦИ ПОСЕТИХА ПРОИЗВОДСТВЕНИ ЗВЕНА В „АРСЕНАЛ“

От стр. 1

Във връзка с програмата за дуално обучение осмокласници от специалностите „Мехатроника“ и „Машини и системи с ЦПУ“ от Професионална гимназия „Иван Хаджинов“ посетиха Цеха за точно леене в „Арсенал“ АД. Това е първото посещение на възпитаниците на професионалната гимназия в това производствено звено, по изричното желание на преподавателите. То е пряко свързано с обучението на младежите по специалността „Материалознание“.

Осмокласниците се запознаха отблизо с целия технологичен процес – изработка на въсъчните модели във формировъчната, леенето на заготовките в леярната и с последващата им обработка. Конструкторът инж. Николай Куцаров подробно ги запозна с приложението на

различните метални сплави в специалното производство на „Арсенал“ – физически свойства, техническа индикация и др. Той даде на учениците и друга полезна информация за металите. Ученици от 9 и 10 клас от паралелките „Мехатроника“ и „Машини и системи с ЦПУ“ също посетиха „Арсенал“ по линия на дуалното образование и се запознаха с производствените процеси в различни цехове.

Инж. Куцаров, който е един от дългогодишните специалисти в дружеството с широк поглед върху специфичност-

та на производствените процеси тук, разказа на младите хора интересни факти от близо стогодишната история на оръжейното предприятие

те стари артилерийски системи, на които предстои отново да заемат своето място в обновеното пространство пред фирмения музей.

По време на своята визита в „Арсенал“ възпитаниците на ПГ „Иван Хаджинов“ бяха любознателни и проявиха жив интерес към показаното от домакините им в дружеството. Това няма да е тяхната последна среща тук, защото взаимодействието между учебното заведение и предприятието продължава. След завършване на обучението си мнозина от завършилите Механотехника се присъединяват към голямото арсеналско семейство.

През м. март в ПГ „Иван Хаджинов“ се провежда

Оsmoklasnici от Механотехника
посетиха „Арсенал“

Месец на професиите. От 20 март започна Седмицата на професиите, посветена на специалността „Машини и системи с ЦПУ“, а от 27 март е Седмицата на специалността „Мехатроника“. Тези две седмици преминават под мотото „Теорема на дуалното обучение: Практика² + Теория² = Успех²“. Със съдействието на „Арсенал“ АД, основен партньор на Механотехника в областа на професионалното образование, е предвидено и създаване по обща техническа подготовка между учениците в тези две специалности. То ще се проведе под мотото „Арсенал“ – дом за ДОМИНО“. Победителите в състезанието, класирани по първо, второ и трето място, ще получат награди, осигурени от „Арсенал“ АД.

Димитър Бахчеванов
Юлия Младенова

РОБЕРТ КОХ

Откривателят на туберкулозната бактерия

В края на 19-и век туберкулозата убива почти една трета от хората на средна възраст в Европа. Лекари и учени търсят лечение...

На 24 март 1882 г. германският лекар и учен-бактериолог Роберт Кох съобщава, че е открил причинителя на това опасно заболяване. През 1905 г. той получава Нобелова награда за физиология и медицина. През 1982 г., в чест на 100-годишнината от откриването, СЗО обявява 24 март за Световен ден за борба с туберкулозата.

Проф. Роберт Кох /1843-1910/ е един от основателите на микробиологията и бактериологията. Открил е причинителя на антракса, холера и други заразни болести. Сред създателите и ръководителите е в Института по инфекционни болести в Берлин, който днес носи името му. Почетен член е на академичните общества в Берлин, Виена, Неапол и Ню Йорк. Член е на Кралската шведска академия на науките, на Френската АН, на Лондонското кралско научно общество, на Британската медицинска асоциация, член-кореспондент е на Петербургската АН и др. Почетен доктор е на университетите в Хайделберг и Бologna. Носител е на германската Орден на короната, на Големия кръст на Ордена на Червената кръст, на почетни медали от Русия и Турция.

В негова чест са издигнати паметници, издадени са пощенски марки, учредени са фондация и награда за научни инновации. Институтът „Роберт Кох“, в който днес работят 1100 сътрудници, в т.ч. 450 научни работници, става широко известен с ролята си в борбата с пандемията от коронавирус през 2019-2020 година.

През 2023 г. се навършват 180 години от рождението на великия учен.

Роберт Хайнрих Херман Кох.

Роден е на 11 декември 1843 г. в гр. Клаустал, Кралство Хановер. Той е третото от общо 13-те деца на Матилда Юлия Хайнриха и Херман Кох, работещ в управлението на мините. Те искали Роберт да стане търговец, но той от малък се интересувал от природата, имал колекция от пеперуди, мъхове, лиеши, насекоми и минерали. Ядо му и чично му – натуралисти-любители, поощрявали интереса му към естествените науки.

Членението. То му се удавало лесно. На 6 години сам се научил да чете от вестници, можел да пише. В гимназията бил най-добрият ученик, проявявал силен интерес към биологията. В Гьотингенския университет изучавал физика и ботаника, после и медицина. Сред учениците, оказали голямо влияние върху него, е Рудолф Вирхов – „батащата на патологията“. Стudentите тогава подписвали научните си работи с девизи. Девизът на Кох бил: „Никога не стой без работа!“. На 23 години получил лекарска диплома.

Лекар. Работил в Берлин и в други градове. През 1867 г. се оженил за Ема Фрау, родила им се дъщеря. Искал да стане военен лекар или да направи околосветско пътешествие като корабен лекар, но нямал възможност. Стпал уважаван специалист в болница за малолумни. Въпреки късогледството си, с записал като лекар-доброловец във Франко-пруската война, 1870 г., и придобил значителен опит в лечението на инфекционни заболявания, основно холера и коремен тиф.

Сибирската язва. След войната бил санитарен лекар във Волшайн, създал малка лаборатория. За един рожден ден съпругата му подарила микроскоп и по цели дни той не се отделял от него.

Сибирската язва /антракс/ била първата болест, чийто причини-

но то било разкрито и разработено от Луи Пастър, когото Кох смятал за гуру в изучаването на бактериите. Пристъпил се и Рудолф Вирхов, който смятал, че болестите възникват заради нарушения на нормалната дейност на клетките, а не заради никакви бактерии.

Признанието дошло през 1876 г. след доклад на Кох в Бреславския университет, където показал убедителни резултати от своите опити. Този бил първият триумф на учения. През 1880 г. той станал съветник в Имперското отделение по здравопазването в Берлин. В списанието и в публичните изказвания се разгърнала продължителна остра дискусия между него и Пастър, чието лидерство в микробиологията било разколебано от изследванията на Кох.

Туберкулозната бактерия.

По ново време в Германия от туберкулоза умирали всеки седми човек. Лекарите били безсилини. Смятало се, че заболяването е наследствено и никой не се опитвал да се бори с него. Свеж въздух и добра храна – в това се заключавало лечението.

Роберт Кох се заел да намери причинителя. Последвали работи – дълга и упорита. Всеки ден вземал кръв от болни от туберкулоза, изследвал и парчета тъкан, взети от починали. Оцветявал ги с различни бои и с часове ги наблюдавал под микроскоп. Това, което един ден видял, използвайки сина боя, било смайващо – ясно се виждали бактерии във вид на пръчици, оцветени в синьо! Именно те разръшавали белодробната тъкан и причинявали туберкулозата. Поставени в хранителна среда, тези бактерии започвали буен растеж. При морски свинчета, заразени с тях, се появявала туберкулоза.

Сензацията. След две години уморителен труд, на 24 март 1882 г., на среща на Берлинското физиологично общество, Роберт Кох обявил, че е отделил бактерия, предизвикваща туберкулозата. Разказал си от опитите и изследванията си, показвал и снимки – той бил първият човек успел, с изобретено от него приспособление за микроснимки, да снима бактериите. „Без тази бактерия няма туберкулоза!“, било заключението. Колегите му били смаяни, последвало мълчание. Изведнък всички станали и започнали да го аплодират. Откритието било сензация, истинска революция в микробиологията. Бактериологът Паул Ерих по-късно сподели: „Онази вечер беше най-великото изпитание на учитка!“.

Бактерията, наречена „бацина Кох“, направила учения знаменит. В последвалите публикации той за пръв път изяснил принципите за „получаване на изчертални доказателства, с изобретено от него приспособление за микроснимки, да снима бактериите. „Без тази бактерия няма туберкулоза!“, било заключението. Колегите му били смаяни, последвало мълчание. Изведнък всички станали и започнали да го аплодират. Откритието било сензация, истинска революция в микробиологията. Бактериологът Паул Ерих по-късно сподели: „Онази вечер беше най-великото изпитание на учитка!“.

Бактерията, наречена „бацина Кох“, направила учения знаменит. В последвалите публикации той за пръв път изяснил принципите за „получаване на изчертални доказателства,

че определен микроорганизъм предизвика определено заболяване“. Тези принципи, станали известни като Постулатите на Кох, до днес са теоретичната основа на микробиологията.

Неуспехът. Кох открил причинителя на туберкулозата, но оставало главното – да открие лечение. Той бързъл. Между немската микробиологична школа с водеща фигура Кох и френската, начело с Пастър, имало голямо съперничество. Кох успял да отдели веществото, изработвано от самата туберкулозна пръчица – туберкулин. Смятал, че ваксинирането с него ще защити хората. През 1890 г. на Десетия международен медицински конгрес в Берлин обявили, че е открил лечение на туберкулозата. Оказала се обаче, че туберкулинът няма особен терапевтичен ефект, при много от ваксинираните се появявала алергия, а някои и умирали. Практически не възниквал имунитет.

Противници има и в денонощие време. Призивати в сп. „Шпигел“, че Кох е велик изследовател, професорът-историк Юрген Циммерер настоява институтът „Роберт Кох“ да бъде преименуван. Той търди, че в африканските колонии Кох е използвал във високи дози атоксин, съдържащ арсен, който причинявал тежки странични ефекти, водещи до ослепяване, а понякога и до смърт. Историкът критикува и идеята на Кох за създаване на лагери за изолация на болните, за да бъдат огнищата под контрол.

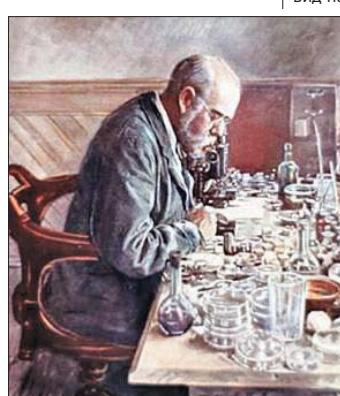
Приносите в науката. Изследванията на Кох на инфекционните болести са неоценим принос в историята на микробиологията. Той е един от първите, използвали животни за опитите си; въвежда търдите хранителни среди, направил възможно изолирането и изучаването на бактерите; разработва методи за получаване на чисти култури; утвърждава основния принцип за работа с микроорганизми – принципът за стериленност; въвежда анилиновите бои за оцветяване на микробите; прави нововъведение при микроскопското наблюдение и микрографирането; въвежда дезинфекция в борбата с вредните микроорганизми; негови ученици последователи стават световноизвестни бактериолози.

Новата съпруга. През 1893 г., на 50 години, Кох се развел и се оженил за 17-годишната Хедвиг Фрайбург, ученичка на художник, рисувал портрета му. Тя станала негова предана помощничка, участвала в изучаването му и се подлагала на рискованите му експерименти. Ученият неведнък сам се инфицираше с опасни заболявания. При опитите си с болни животни работел без защитни средства, използването на маски започва едва през 1917 г.

Хората, които не познавали Кох, го смятали за самоизвец. Този изключително скромен невисок мъж с очила с дебели лещи на пръв поглед изглеждаше незабележителен. Приятелите му обаче знаели: той е добър и дружелюбен човек, запален хамстит и поклонник на Гьоте.

Сърдечният пристъп. Въпреки сърдечната недостатъчност и инфаркта, д-р Кох работел самоотвърдено. До последно. След една лекция, която изнесъл в Баден-Баден, дошъл краят – на 27 май 1910 г. От сърдечен пристъп. Бил на 67 години. Съмртта на този безстрашен изследовател била голем удар за науката.

Новекът, спасил с открытието си милиони, бил изпратен от десетина души, с 11 венеца. Незнайно по чия воля, бил кремиран, въпреки че на гробищата било забранено да се по гребват урни. Сътрудниците му събрали пари и в ръководение от него институт направили малък мавзолей. Медната урна с праха на великия учен е там до днес. Епитафията гласи: „Роберт Кох – работа и успехи“. **Мария Рашкова**

хилиди. Дотогава всички работели с течна среда: в колба с бульон пренасяли определени бактерии, които са размножавали. Но в колбата попадали и други микроби и било невъзможно да се отдели необходимият вид. Кох пробвал с твърда среда – с картоф и желе. В тях се образували колонии от микроби, всеки вид с различен цвят. След серия прецизни експерименти той отделил бактерията, причиняваща сибирската язва. Доказал, че тя се предава чрез кръвта и че разпространението ѝ е свързано с различни фактори. Публикувал изследванията си, илюстрирайки ги в цвят и със снимки. Откритието получило широка известност.

Препараторът не се използвал за лечение, имал много противници. Самият Кох също се убедил, че медикаментът му не работи. Но пък станови ясно, че е неоценим в диагностиката на туберкулозата. До днес той се използва като тест за туберкулозна инфекция – чрез леко убождане се вкарва туберкулин в организма. Тестът носи името на френския лекар Чарлз Манту, който го разработил през 1907 г.

Нобелова награда. От 1901 до 1910 г. Роберт Кох, вече професор и почетен гражданин на Берлин, е директор на новосъздадения Институт по хигиена, дн. Институт по инфекционни болести.

За изследванията и откритията му – първите най-важни крачки в борбата с туберкулозата, през 1905 г. е удостоен с Нобелова награда и с множество други отличия и титли.

Другите открития. В периода 1884-1907 г., участвайки в научни експедиции в Египет и Индия, Кох открил причинителя на холера. Доказал, че той се налага в мърсните реки и в немзитите плодове и зеленчуци. По молба на индийското правителство направил изследвания за чумата по едрия рогат добитък. Микроскопът, с който е работил, се съхранява в Индийския институт за ветеринарни изследвания.

Кох изучавал и коремния тиф, маларията, дифтерита, проказата, сънната болест. Преди да станат общопризнат и научно обосновател факти, неопровергателни доказателства – че настините микроорганизми са причината за тези заболявания, изчезнали доказателства,

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. **Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.**

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; **Юлия Младенова:** 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg; **Диана Рамналиева:** e-mail: di_ramnalieva@abv.bg; **Мария Рашкова:** 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; **Димитър Бахчеванов:** 0888 21 01 00